

Bogusław Zieliński, Sveučilište Adama Mickiewicza u Poznaniu

KROATISTIKA NA SVEUČILIŠTU ADAMA MICKIEWICZA U POZNANJU

Piastowsko učilište, kako se na početku zvalo Sveučilište Adama Mickiewicza u Poznaniu (UAM), inauguriralo je svoju djelatnost 7. svibnja 1919. godine¹. Ono je trenutno među vodećim sveučilištima u Poljskoj, zauzimajući po veličini drugo mjesto u zemlji – poslije Varšavskog sveučilišta – s brojem studenata koji doseže 53 tisuće.

Kontekst poznanjske kroatistike određuje specifičnost interkulturalnih studija iz oblasti slavenskih jezika i književnosti, kao i slavističkih komparativnih studija, što je dovelo do nastanka poznanjske slavističke škole. Svijest o krizi slavistike, posebno vidljivoj u Zapadnoj Europi inzistira na traženju novih načina u bavljenju slavističkim disciplinama.

Slavistika u suvremenom svijetu

Krizu slavistike konstatiraju različiti autori i istraživači, postulirajući refleksiju o budućnosti slavistike kao znanstvene discipline. Joanna Rapacka (1939.-2000.), istaknuta poljska kroatistica, obraća pozornost na to da slavistika ima isti problem kao i cijela znanost o književnosti. Po njezinu je mišljenju ona u krizi koja je povezana s tim da su se „ergocentrične metodologije izjalovile i književnost izgubila dosadašnje mjesto u društvenoj hijerarhiji vrijednosti, što se posebno osjeti u postkomunističkim zemljama”². U Poljskoj i drugim zemljama koje su nakon 1989. godine postale arenom preokreta postoje dvije oprečne tendencije u bavljenju slavistikom i u slavističkoj didaktici. S jedne strane primjećuju se tendencije da slavističke studije ostanu u okviru uskih nacionalnih filologija, izlazeći tako u susret očekivanjima filologa i centara administracija matematičkih zemalja studijskih smjerova, što je donekle izazvano ekonomskim teškoćama u resoru znanosti u mnogim državama. Drugu tendenciju diktira pragmatika globalizacije i ispoljava se u uključivanju slavistike u okvire komparativnih disciplina, kulturoloških studija ili uopće u šire okvire regionalnih studija. (Ovdje bi trebalo konstatirati da se u Poljskoj istovremeno rabe tradicionalni termin „slavenska filologija” i nešto noviji, ali i ekspanzivniji termin „slavistika”, a oba se pojavljuju kao naziv discipline, naziv akademskih slavističkih institucija ili studijskih programa. Termin „slavistika” ukazuje na širi, uglavnom kulturni kontekst discipline). Ta druga tendencija bavljenja slavistikom situira tu disciplinu kao element opreke: filologija i/ili kulturologija, uvijek u korist te druge, jer po mišljenju njenih pristalica – širi i omogućava „istraživanja i nastavu komparativistički i interdisciplinarno produbljenju”, otvarajući tako perspektivu srodnih

1 | Up. *Dzieje Wielkopolski*. T.II, lata 1793. - 1918. Ur. W. Jakóbczyk, Poznań 1973.; W. Jakóbczyk, *Studia nad dziejami Wielkopolski w XIX w. (Dzieje pracy organicznej)*. T. I (1815. - 1850.), Poznań 1951; T. II (1850. - 1890.), Poznań 1959.; *Rola Wielkopolski w dziejach narodu polskiego*. Red. S. Kubiak, L. Trzeciakowski, Poznań 1979.; *Księga Pamiątkowa w stulecie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. „Roczniki Historyczne”, R. 23:1957.

2 | Joanna Rapacka, *Czy istnieje literaturoznawstwo słowiańskie?*, [u:] *Slawistyka u prognozie nowego wieku*. Ur. B. Zieliński. Poznań 2001., str. 19.

disciplina: povijesti filologije, sociologije filologije, psihologije filologije, nudeći kompleksnu sliku kulturnog identiteta promatrane nacionalne filologije³.

Slavisti u svim slavenskim zemljama suočavaju se s još jednom otežavajućom okolnosti za bavljenje svojom disciplinom i nastavom. Radi se o tome da predstavnici nacionalnih filologija nisu skloni baviti se objema disciplinama, tj. slavenskom nacionalnom filologijom i slavistikom. Negativne rezultate takvog stanja ne treba dokazivati. Povrh toga slavisti se svakodnevno suočavaju s problemom neobično širokog opsega svojih istraživanja, što ponekad prelazi mogućnosti kompetentnog bavljenja tom disciplinom, a s druge strane predstavnici nacionalne filologije slavenskih zemalja često proizvode usko specijalističko znanje, mimoilazeći se s potrebama suvremenog tržišta rada. Pojavljuje se, dakle, potreba takvog definiranja karaktera suvremene slavistike/slavenske filologije koje bi uzimalo u obzir ne samo odnos prema nacionalnim filologijama nego i kulturni kontekst u širem, semiotičkom modelu.

Slavistika i kroatistika na Sveučilištu Adama Mickiewicza u Poznanju realizirana je u skladu s bolonjskom reformom u trostupanjnom sustavu (prvi stupanj, magisterij i doktorske studije) i situirana je u okviru dviju kompromisnih ali komplementarnih mogućnosti bavljenja slavistikom/slavenskom filologijom, što po mišljenju autora ovih riječi predstavlja važne smjernice za funkcioniranje discipline: 1) interkulturalne studije iz oblasti slavenskih književnosti i jezika koje trebaju obuhvaćati tri područja slavenskoga svijeta: istočno-, južno- i zapadnoslavensko (interkulturalna slavistika); 2) slavističke komparativne studije, čija bi baza bile slavističke nacionalne studije upotpunjene bogatom ponudom komparativnih slavističkih disciplina, jezikoslovnih i književnih (komparativna slavistika).

Interkulturalne studije iz oblasti slavenskih književnosti i jezika i slavističke komparativne studije kao dominantna slavističkih studija ipak nisu, kako se čini, dovoljno jamstvo za osiguranje identiteta slavenske filologije (kao discipline). U tom se kontekstu neobično važnom čini briga za širok raspon metodoloških književnoznanstvenih koncepcija (od fenomenologije, hermeneutike, strukturalizma do intertekstualnosti i dekonstrukcionizma), koje doprinose kontinuitetu i integritetu discipline. Prvenstvo ili prevaga interkulturalnih ili komparativističkih studija prijeti „raspadom“ suvremene slavistike, redukcijom slavistike u korist discipline u čijoj je domeni društvena komunikacija te gubljenjem akademskog karaktera slavenske filologije.

Kroatistika u poznanjskoj slavističkoj školi

U prethodnom je desetljeću Katedra za slavensku filologiju UAM započela, razvijala i kontinuirala interkulturalne studije iz oblasti slavenskih jezika i književnosti, kao i etnokulturalna istraživanja identiteta južnoslavenskoga svijeta, što je dovelo do nastanka poznanjske slavističke škole, gdje se iz nekonfrontacijske perspektive promatraju četiri Slavije: *Slavia Latina*, *Slavia Orthodoxa*, *Slavia Islamica* i *Slavia Judaica*⁴. Istovremeno se na Katedri za slavensku filologiju UAM vrše

3 | Mathias Freise, *Philologie und/oder Kulturwissenschaft, Ein Beitrag zur Diskussion um die Zukunft der slavistischen Literaturwissenschaft*, „Bulletin der Deutsche Slavistik“, Nr 7. Göttingen, str. 33, 31.

4 | Poznanjska slavistička škola nadovezuje se na modelska razlikovanja Zvonka Kovača, redefinirajući komparativističku teoriju Dionyza Đurišina, koji je proučavao međuknjiževni proces i međuknjiževne zajednice. Inspiriran interkulturalnom hermeneutikom, videći u dijalogu i komunikaciji najvažniji element književnih procesa, Kovač premješta težište k interkulturalnoj povijesti književnosti i interkulturalnom kontekstu. U južnoslovenskoj interkulturalnoj zajednici

istraživanja iz oblasti suvremene zapadno- i južnoslavenske znanosti o književnosti, situirane u okvirima strukturalističke, hermeneutičko-fenomenološke misli, tematologije, autobiografizma, kao i češkog i južnoslavenskog postmodernizma.

Kroatistika je autonomni predmet istraživanja u interdisciplinarnoj refleksiji Bogusława Zielińskog, koji u poznanjskoj slavističkoj školi razvija interkulturalni diskurs. Posebna istraživačka oblast Zielińskog su problemi kulturnog i nacionalnog identiteta, hrvatska i slavenska himnografija, hrvatska proza XX. stoljeća i postmodernizam⁵. Zieliński analizira različite vidove suvremenih autodefinicija kulturnog i nacionalnog identiteta Hrvatske, zajedno s drugim identitetima slavenskoga juga⁶. Osnovom njegovih analiza su književni, znanstveni tekstovi i esejistička refleksija posljednjih petnaest godina, kad su južnoslavenske kulture, u novim unutarnjim i vanjskim uvjetima, počele nanovo definirati vlastiti identitet i određivati svoje mjesto u europskom kulturnom prostoru. Zieliński analizira transformacije, aktualiziranja i redefiniranja južnoslavenskih kulturnih autoportreta, ukazuje na njihovu funkcionalizaciju i semantiku ključnih etnokulturnih ideja, uzimajući pritom u obzir odnose prema južnoslavenskoj sredini, prema Srednjoj i Zapadnoj Europi⁷. Hrvatska je himnografija predmet istraživanja Zielińskog u kontekstu utjecaja poljske himnografije, a također kao specifični žanr koji stimulira formiranje nacionalne svijesti na tom području i posjeduje različite stilističko-žanrovske obrasce, uvjetovane prije svega formom nacionalne tradicije⁸.

Kroatistički se kontekst pojavljuje i u temeljitoj disertaciji Marinka Zekića *Kulturowa tożsamość bośniackich muzulmanów- boszniaków* (*Kulturni identitet bosanskih muslimana-Bošnjaka*). Autor

Kovač na Balkanskom poluotoku izdvaja svojevrсно povezane i koegzistirajuće četiri slavije: *Slavia Latina, Slavia Orthodoxa, Slavia Islamica i Slavia Iudaica*. Usp. Zvonko Kovač, *Poredbena i/ili interkulturalna povijest književnosti*, Zagreb 2001., str. 107 - 128; Zvonko Kovač, *Słowiańskie wspólnoty międzyliterackie – południowosłowiańskie konteksty interliterackie*, [u:] *Narodowy i ponadnarodowy model kultury. Europa Środkowa i Półwysp Bałkański*, ur. B. Zieliński, Wydawnictwo Naukowe UAM. Seria Filologia Słowiańska Nr 7, Poznań 2002., ss. 330. 165 – 182, a također Mariola Walczak-Mikołajczakowa, Aleksander W. Mikołajczak, *Latinitas i Cyrillianitas – poszukiwanie duszy Europy*, [u:] *VIII Kolokwium Slawistyczne Polsko-Bułgarskie*, ur. Mariola Walczak-Mikołajczakowa, Gniezno 2001., str. 15-16.

5 | Bogusław Zieliński, *O powijesnim romanima Ive Andrića i Ivana Arallice*, [u:] *Prvi hrvatski slavistički kongres*. Zbornik radova III. Glavni i odgovorni urednik Stjepan Damjanović. Zagreb 1999., str. 157-164; Bogusław Zieliński, *Andrić jako pisarz dialogu międzykulturowego*, [u:] *Tradycja łacińska i bizantyjska wobec idei jedności europejskiej*. Ur. A.W. Mikołajczak i M. Walczak-Mikołajczakowa. Gniezno 2003., str. 332-356; Bogusław Zieliński, *Andrić kao afirmator kulturne simbioze u Bosni*, u: *Ivo Andrić i njegovo djelo*. Zbornik, Mostar: Sveučilište u Mostaru, Pedagoški fakultet, 2003., str. 25 - 36.

6 | Bogusław Zieliński, *Demontaż mitów. O kodach mitograficznych we współczesnych kulturach słowiańskich* (u tisku).

7 | Bogusław Zieliński, *Europa we współczesnym chorwackim dyskursie etnokulturowym* [u:] *O Slamnigu - drugi*. Zbornik izabranih radova triju saziva međunarodnog znanstvenog skupa *Modernitet druge polovice dvadesetoga stoljeća, Ivan Slamnig i Boro Pavlović, postmodernitet*. Dani Ivana Slamniga (Osijek studenog 2002. Osijek - Budimpešta prosinca 2003.-siječnja 2004., Poznań listopada 2005.). Ured. G. Rem, B. Zieliński. Osijek 2006., str. 71 - 86; Bogusław Zieliński, *Transformacja południowosłowiańskich idei narodowych na przełomie XIX i XX wieku*. „Sofia. Pismo Filozofów Krajów Słowiańskich”, Rzeszów 2006., nr 6, str. 59 - 72.

8 | Usp. Bogusław Zieliński, *Hymny narodowe słowiańskie w kulturze Europy Środkowej XIX wieku*. [u:] *Drugi hrvatski slavistički kongres*. Knjiga sažetaka. Ur. D. Sesar, I. Vidović. Zagreb 1999., str. 221- 222; Usp. Bogusław Zieliński, *Idea Boga w hymnografii słowiańskiej XIX wieku*. [u:] *Inspiracje chrześcijańskie w kulturze Europy*. Część II. Materiały z konferencji 11 - 14 maja 1999. roku. Łódź 2000, str. 191 – 203; Usp. Bogusław Zieliński, *Obraz ojczyzny i narodu w hymnografii słowiańskiej XIX wieku*, [u:] *Wielkie tematy kultury w literaturach słowiańskich*. Slavica Wratislaviensia CXV. Wrocław 2001., str. 83 - 94.

se prihvatio, u poljskoj slavistici, pionirskog zadatka definiranja kulturnog identiteta bosanskih muslimana kao predstavnika multikulturne pogranične zone, razmatrajući etnogenetski i religijski element, pokazujući trajnost i koegzistenciju triju divergentnih kulturnih kodova i određujući posebnost bošnjačkog naroda koji se konstituira u vrijeme široko shvaćene regionalne transformacije⁹.

Izuzev toga, kroatistički se radovi često pojavljuju među brojnim publikacijama koje je u proteklom desetljeću izdala Katedra za slavensku filologiju UAM¹⁰, kao i u zbornicima sa studentskih konferencija¹¹.

Kroatistika na Katedri za slavensku filologiju Sveučilišta Adama Mickiewicza u Poznaniu

Ekskluzivna kroatistika je domena Krystyne Pieniążek-Marković, čija se znanstvena zanimanja tiču uglavnom hrvatske književnosti dvadesetog stoljeća, posebno perioda razmeđa stoljeća. K. Pieniążek-Marković je autorica studije *Twórczość poetycka Antuna Branka Šimića (Ze studiów nad poezją chorwackiego ekspresjonizmu)*, Poznań 2000., ss. 234, koja je objavljena i na hrvatskom jeziku (*Pjesničko stvaralaštvo Antuna Branka Šimića*)¹². Autorica je 2000. godine za tu studiju dobila nagradu Davidas, koja se dodjeljuje za najbolju inozemnu studiju o hrvatskoj kulturi.

Istraživanja K. Pieniążek-Marković o hrvatskom ekspresionizmu su u okviru hermeneutičko-fenomenološke refleksije, tematologije i autobiografizma. Proučavajući pjesništvo predstavnika hrvatske avangarde, prikazuje ga kao tekst univerzalne kulture, modificiran lokalnim čimbenicima, prema tome u krugu njenih zanimanja je ne samo stvaralaštvo odabranog autora nego i široko shvaćen kulturni i filozofski kontekst. Otkrivajući osnovna problemska polja te poezije i rekonstruirajući svjetonazor pjesnika (također koristeći programske tekstove i manifeste), ide tragom antropološke refleksije suvremenih filozofa i teoretičara kulture, otkriva ne samo lokalni književni kontekst umjetnika nego i mnoge druge niti suvremene filozofske i estetičke misli. Fokuserajuću se na stvaralaštvo odabranog pjesnika istovremeno pokazuje komponente koje odlikuju kako hrvatsku avangardnu formaciju, tako i europsku avangardu uopće.

9 | Marinko Zekić, *Kulturowa tożsamość bośniackich muzułmanów- boszniaków* (u tisku).

10 | *Język, literatura i kultura Słowian dawniej i dziś - III. Litteraria*. Ur. B. Zieliński. Wydawnictwo Naukowe UAM w Poznaniu. Seria Filologia Słowiańska Nr 5. Poznań 2001., ss. 265; *Slawistyka u progno nowego wieku*. Ur. B. Zieliński. Wydawnictwo Naukowe UAM w Poznaniu. Seria Filologia Słowiańska Nr 6. Poznań 2001., ss. 136; *Narodowy i ponadnarodowy model kultury. Europa Środkowa i Półwysep Bałkański*. Ur. B. Zieliński. Wydawnictwo Naukowe UAM. Seria Filologia Słowiańska Nr 7. Poznań 2002., ss. 330; *Studia linguistica Polono-Meridianslavica*. Ur. M. Mirkulovska, B. Zieliński. T. 11. Wydawnictwo Naukowe UAM. Poznań 2003., ss. 214; *Idee wspólnotowe Słowiańszczyzny*. Ur. Aleksander Mikołajczak, Witold Szulc, Bogusław Zieliński. Wydawnictwo Naukowe UAM. Poznań 2004., ss. 310; *Z małą ojczyzną w sercu*. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Zdancewiczowi. Ur. M. Walczak-Mikołajczakowa, B. Zieliński. Wydawnictwo Naukowe UAM. Seria Filologia Słowiańska Nr 14. Poznań 2005., ss. 433; *Swoje i cudze. Kategorie przestrzeni w literaturach i kulturach słowiańskich*. Tom 3: Słowiańszczyzna Południowa. Wydawnictwo Naukowe UAM. Seria Filologia Słowiańska Nr 18. Ur. B. Zieliński. Poznań 2005., ss. 265.

11 | *Kultura bułgarska w naszych oczach*. Materiały z międzynarodowej konferencji studenckiej. Rogalinek k. Poznania, 22 – 24 maja 2002. roku. Ur. Diana Ivanova i Bogusław Zieliński. Katedra Filologii Słowiańskiej UAM. Poznań 2004, ss. 146.

12 | K. Pieniążek-Marković, *Pjesničko stvaralaštvo Antuna Branka Šimića*, prevela Jadranka Netmeth-Jajić Zagreb 2000., ss. 275

U najnovijim radovima Pieniążek-Marković obraća pozornost na neobično važne i aktualne probleme duhovnosti¹³, subjektivnosti¹⁴ i identiteta¹⁵, sadržane u stvaralaštvu razmeđa tisućljeća. Osim tekstualne interpretacije vrši pregled problematike u epistemološkom, sociološkom, psihološkom aspektu, pozivajući se pritom na filozofe dekonstrukcionističke, postmodernističke, feminističke, postmoderne misli. Treba također napomenuti da se bavi ne samo proučavanjem najnovije književnosti nego i njezinim prevođenjem i popularizacijom¹⁶.

S Katedrom za slavensku filologiju UAM povezan je također dr Leszek Mańczak, koji radi i na Šleskom sveučilištu. U Poznaniu je objavljena njegova studija, koja je bila osnovom doktorskog rada, pod naslovom *Wiatr w literaturze chorwackiej. O figurze literackiej wiatru w XIX i XX-wiecznym piśmiennictwie strefy śródziemnomorskiej (Vjetar u hrvatskoj književnosti. O figuri vjetra u mediteranskoj književnosti XIX. i XX. stoljeća)* (Poznanj, 2004.).

K. Pieniążek-Marković, Goran Rem i Bogusław Zieliński pripremili su fundamentalnu antologiju *Widzieć Chorwację. Panorama chorwackiej literatury i kultury 1990-2005 (Vidjeti Hrvatsku. Panorama hrvatske književnosti i kulture 1990.-2005.)*, zbirku koja pruža pregled cjelokupnih kulturno-umjetničkih dostignuća, kao i društvenih promjena u Hrvatskoj posljednjih petnaest godina.

Panorama hrvatske kulture je prva tako obimna i svestrana ilustracija hrvatske kulturne, umjetničke, društvene scene poslije 1990./1991. godine, odnosno nakon što je Hrvatska dobila neovisnost. Po prvi put pruža poljskom čitaocu priliku da se upozna sa slikom suvremene Hrvatske i širokim spektrom hrvatskih umjetničkih dostignuća, kao i istraživačkim i kritičkim osvrtom na njih od strane hrvatskih sudionika znanstveno-kritičko-umjetničke scene. K. Pieniążek-Marković je ostvarila veliko priređivačko i prevodilačko djelo.

Vrijedi takođe napomenuti aktivnu i višegodišnju suradnju između Katedre za slavensku filologiju UAM i kroatistike Sveučilišta Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku. Rezultat te suradnje je

13 | K. Pieniążek-Marković, *Bóg i najnowsza poezja chorwacka*. U: *Język, literatura i kultura Słowian dawniej i dziś - III. Litteraria*. Red. B. Zieliński. Poznań 2001., str. 187-200; K. Pieniążek-Marković, *Postmoderni Bog?* [u:] *Modernitet druge polovice 20. stoljeća, Postmodernitet. III Slamnigovi dani*. Red. G. Rem, Osijek 2003., str. 155-169; K. Pieniążek-Marković, *Duchowość ponowoczesnej poezji (na przykładzie zbioru poetyckiego Knjiga o anđelima Delimira Rešickiego)*. „Studium” nr 1 (43), Kraków 2004., str. 103-114; K. Pieniążek-Marković, *Duchowość postmodernog pjesništva (na primjeru pjesničke zbirke Knjiga o anđelima Delimira Rešickoga)*. „Quorum” nr 4, Zagreb 2003., str. 18-29.

14 | K. Pieniążek-Marković, *Krótkie opowiadanie o Nowym Zagrzebiu*, [u:] *Cywilizacja - przestrzeń - tekst*. Słowiańska topografia kulturowa w języku i literaturze. Ur. L. Miodyński, Katowice 2005., str. 32-46; K. Pieniążek-Marković, *Kvadarni oblatak*. Kratka priča o Novom Zagrebu. „Tema” nr 5-6, Zagreb 2004., str. 114-120; K. Pieniążek-Marković, *Gotski grad*. [u:] 4. *Kijevski književni susreti*. Posvećeno Antunu Branku Šimiću. Zbornik radova. Ur. S. Matoš, M. Mićanović i V. Pandžić, Kijevo 2005., str. 15-26; K. Pieniążek-Marković, *Branka Čegeca zmagania z osobnością*. Przyczynek do rozważań nad sytuacją ponowoczesnego podmiotu. [u:] *Z małą ojczyzną w sercu*. Ur. M. Walczak-Mikołajczakowa i B. Zieliński. Poznań 2005., str. 105-115.

15 | K. Pieniążek-Marković, *Umęczone miasto. Swoój czy obcy Osijek*. [u:] *Swoje i cudze*. Tom 3. Ur. B. Zieliński, Poznań 2005., str. 169-181; K. Pieniążek-Marković, *Ekspresje (nie)podmiotowości i (nie)tożsamości w najnowszej poezji chorwackiej*. [u:] *Literatury słowiańskie po roku 1989*. Nowe zjawiska, tendencje i perspektywy. Tom III. Podmiotowość. Ur. B. Czapik-Lityńska, Warszawa 2005., s. 212-222; K. Pieniążek-Marković, *Čegecovo ogledanje s osobnošću*. Prilog razmišljanjima o situaciji postmoderna subjekta. [u:] *Modernitet druge polovice 20. stoljeća*, Postmodernitet. III Slamnigovi dani. Ur. G. Rem, Osijek 2006., str. 275-287.

16 | Ta djelatnost obuhvaća prijevode i uređivanje tematskih brojeva, među ostalim: *Młoda Chorwacja*. „FA-art.” 1996, nr 4 i *Poljska kratka priča*. „Quorum” 2000., nr 5/6, a także „FA-art” 2000., nr 1-2 i „FA-art” 2003, nr 1-2; „Književna revija”. Matica hrvatska”. Osijek 2000., nr 5/6

među ostalim konferencija *Modernizm drugiej połowy XX wieku – postmodernizm; VI dni Ivana Slamniga & Bore Pavlovicia (Modernizam druge polovice XX. stoljeća – postmodernizam; VI. dani Ivana Slamniga i Bore Pavlovića)*, koja je održana od 3.-5. listopada 2005. godine u Poznanju. Ovaj projekt, koji je inicirao Goran Rem sa Sveučilišta Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku, realiziran je Osijeku (godine 1998., 2000. i 2005.), Osijeku i Pečuhu (2001.), Osijeku-Budimpešti (prosinac 2003. - siječanj 2004.) i u Poznanju (2005.).

Zbornik s konferencije koji su pripremili Krystyna Pieniążek-Marković, Goran Rem, Bogusław Zieliński *Nasza środkowoeuropejska ars combinatoria. Red. Naukowa.* (Poznań 2007., s. 539) omogućava interdisciplinarnu refleksiju o širokom spektru književnih i kulturnih problema postmodernizma u okviru kultura srednje Europe, eksponirajući izdiferenciranost inspiracija, estetika i svjetonazora, kao i silu teže nacionalnih tradicija. S jedne strane opći, sintetički i komparativistički radovi dotiču probleme recepcije postmodernizma u Hrvatskoj i Poljskoj, književne pojave dovode u kontekst kulture i filozofije, analizirajući odnose između modernizma i postmodernizma, sistematiziraju pitanja feminističkog diskursa u povijesno-tipološkom pristupu. S druge strane, većina radova koja analizira i interpretira konkretna djela otkriva na manje ili više vidljiv način regionalnu specifičnost srednjoevropskog postmodernizma kao kulturne formacije. Ta se specifičnost u osobnoj refleksiji Aleksandra Flakera, od kojeg smo preuzeli naslov zbornika, *Nasza srednjoevropska ars combinatoria*, otkriva zajedno s perspektivom subjektivno viđenog književnog procesa, determiniranog događajima političke povijesti.

Suvremena kroatistika, kako bi sačuvala filološku identitetsku specifičnost, trebala bi se, kao i druge „male” slavenske filologije, razvijati unutar širih okvira slavistike, orijentirane na europske interakcije, kao odgovor na globalizaciju koja generira krizu humanistike, a posebice slavistike. Povrh toga, po mišljenju autora ovih riječi, ne bi trebalo gubiti iz vida društveni kontekst, što znači da studentima i doktorandima treba ponuditi atraktivne programe studija, adekvatne zahtjevima burze rada, a u skladu s imperativom angažirane humanistike treba voditi aktivnu promidžbenu djelatnost, ostvarujući tako ideju izgradnje mostova sporazuma i koegzistencije na europskom kontinentu.

Sažetak

Kroatistika na Sveučilištu Adama Mickiewicza u Poznanju

Autor govori o stanju i slici današnje kroatistike na Sveučilištu Adama Mickiewicza u Poznanju. U vremenu kada slavističke katedre diljem Europe doživljavaju promjene ili se, na žalost, na pojedinim sveučilištima ukidaju, poznanjsko sveučilište i tamošnji studij kroatistike ulaže napore kako bi se i u budućnosti održala čvrsta kroatistička djelatnost na sveučilišnoj razini.

Summary

Croatian studies at the Adam Mickiewicz University in Poznan

The author talks about the state and the image of present-day Croatian studies in Poznan, Poland. At a time when Slavic Departments all over Europe are undergoing changes and in some cases, unfortunately, are being shut down, the Adam Mickiewicz University in Poznan and its Croatian Studies exert tremendous effort so as to ensure the future of a solid Croatian Language Studies program at the university level.